

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, declarat de avocatul Eni Artiom în numele condamnatul

BOU Gheorghe XXXXX, născut la
XXXXX, originar XXXXX, domiciliat XXXXX,

termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.08.2019-20.12.2019;

Instanța de recurs: 25.06.2020-29.09.2020;

Instanța de recurs în anulare: 24.06.2021 – 15.09.2021.

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 decembrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală Bou Gheorghe, a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la muncă neremunerată în folosul comunității cu o durată de 134 ore, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, că Bou Gheorghe la 29 iunie 2019, aproximativ ora 21.00, încălcând prevederile p. 14 al Regulamentului Circulației Rutiere care stabilește expres că, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, care provoacă reducerea reacției, deplasându-se la volanul automobilului de model „Renault Megan” cu nr. de înmatriculare XXXXX pe XXXXX, a fost stopat de colaboratorii Inspectoratului Național de Patrulare și fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică a fost supus testării cu Analizatorul concentrației de etanol „DRAGER Alcotest 6810”, în rezultatul testării la dânsul fiind stabilită concentrația vaporilor de alcool în aerului

expirat de 0,49 mg/l., concentrație care conform art. 134¹² Cod penal, constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul Bou Gheorghe a declarat că, recunoaște în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, nu dorește administrarea de noi probe și solicită ca judecata pe cauza penală dată să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, solicitarea acestuia fiind susținută și de avocatul Eni Artiom.

În drept, acțiunile intenționate ale inculpatului Bou Gheorghe au fost calificate în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

2. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a atacat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Bou Gheorghe, să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal la 160 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu *anularea* dreptului de a conduce mijloace de transport.

În argumentarea recursului declarat, acuzatorul de stat a invocat următoarele:

- soluția adoptată de instanța de fond este ilegală în partea stabilirii pedepsei, aceasta în mod eronat nu a aplicat pedeapsa complementară sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport;

- în motivarea soluției, instanța invocă circumstanțele atenuante ale vinovăției inculpatului și anume că acesta pentru prima dată a comis o infracțiune ușoară, acordarea ajutorului la descoperirea infracțiunii comise, căința în cele comise, caracteristica pozitivă, lipsa antecedentelor penale, lipsa circumstanțelor agravante cât și faptul că este șofer de profesie, iar corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, înlăturând sancțiunea complementară conform art. 78 alin. (2) Cod penal;

- din considerentul că la săvârșirea infracțiunii inculpatul s-a folosit de un mijloc de pericol sporit, partea acuzării consideră că în privința inculpatului urmează să fie aplicată în mod obligatoriu pedeapsa complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport;

- instanța nu a luat în considerație gravitatea infracțiunii incriminate și nu a stabilit o pedeapsă care ar duce la corectarea și reeducarea inculpatului;

- solicitările inculpatului și apărării cu privire la aplicarea prevederilor art. 78 și 79 Cod penal, materializate în neaplicarea în privința inculpatului a pedepsei complementare obligatorii pe motivul constatării doar a circumstanțelor atenuante și pretinsului fapt că inculpatul lucrează oficial în calitate de șofer, urmează a fi respinse ca neîntemeiate, or în situația din speță, instanța de judecată nu a putut stabili și constata circumstanțe excepționale în lipsa unui suport probator pentru aplicarea unei pedepse sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru

infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie;

- argumentul apărării cu privire la faptul că, inculpatul lucrează oficial în calitate de șofer, nu poate fi reținut în vederea dispunerii neaplicării în privința acestuia a pedepsei complementare obligatorii, aceasta nefiind o circumstanță excepțională a cauzei, ultimul nefiind lipsit de dreptul de a se angaja în câmpul muncii în altă funcție;

- conform prevederilor relevante ale art. 65¹ alin. (3) Cod penal, permisul de conducere poate fi redobândit ulterior, în modul stabilit de lege.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, a fost admis recursul procurorului, s-a casat sentința în partea neaplicării pedepsei complementare, rejudecând cauza pronunțându-se o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Bou Gheorghe a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 134 ore și i s-a aplicat pedeapsa complementară sub formă de anulare a dreptului de a conduce mijloace de transport.

În rest, sentința atacată s-a menținut.

4.1. În motivarea concluziei sale, instanța de recurs a menționat, că instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal.

Sentința primei instanțe a fost contestată numai în partea stabilirii pedepsei penale, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Privitor la numirea pedepsei penale, s-a conchis că instanța de fond la stabilirea categoriei pedepsei, incorect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, nu a ținut cont de limitele de pedeapsa prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite reflectat de împrejurările săvârșirii sale, poziția procesuală a inculpatului în cadrul procesului penal, dar și personalitatea acestuia.

Instanța de recurs, a constatat că, circumstanțele invocate de către instanța de fond la aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal în privința inculpatului, nu pot fi apreciate ca fiind circumstanțe excepționale ce ar justifica neaplicarea pedepsei complementare sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloacele de transport, pentru infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (1) Cod penal. Or, cumulul de circumstanțe atenuante reținute de instanța de fond nu pot fi valorificate ca circumstanțe excepționale prevăzute de art. 79 alin. (1) Cod penal.

Mai mult ca atât, pedeapsa complementară sub formă de anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, îndeplinește rolul de completare a represivității și de lichidare a practicii vicioase în rândul conducătorilor auto de conducere a

autoturismelor în stare de ebrietate și înlăturării stării de primejdie create asupra siguranței pe drumurile publice.

Astfel s-a reținut că, pedeapsa penală principală, cât și cea complementară reprezintă o formă de constrângere, care trebuie să reflecte întotdeauna gravitatea faptei comise.

4.2 În conformitate cu prevederile art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

5. Împotriva deciziei instanței de recurs, avocatul Eni Artiom în numele inculpatului a înaintat recurs în anulare, solicitând casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de recurs ordinar, de către un alt complet de judecată.

În motivare, recurentul a invocat că procurorul a declarat apel împotriva sentinței instanței de fond, cu motivarea cererii sale în drept, potrivit dispozițiilor legale cu privire la procedura judecării cauzelor penale în ordine de apel și cu formularea cerințelor stabilite de art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală (f.d. 89-92).

Prin urmare, instanța ierarhic superioară, urma să examineze cauza penală în procedura căii de atac declarate de către parte, aceasta fiind condiționată de conținutul și temeiurile în drept susținute în cerere și propria cale de atac, precum și cerințele formulate.

În situația în care, sentința judecătorească nu s-a contestat potrivit legii în ordinea de atac exercitată de către parte, instanța ierarhic superioară urma să declare cererea de apel sau, după caz, cererea de recurs ca fiind inadmisibilă, cum prevăd dispozițiile art. 415 alin. (1) pct. 1 lit. b) și 449 alin. (1) pct. 1 lit. c) Cod de procedură penală.

Însă, instanța de apel a examinat cauza în ordine de recurs, adoptând o decizie potrivit art. 449 Cod de procedură penală, prin care a fost agravată situația condamnatului Bou Gheorghe. Așadar, recurentul a constatat că instanța superioară și-a arogat competență improprie de judecare a cauzei penale în ordine de recurs, de vreme ce procurorul a exercitat apel împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 20 decembrie 2019. De asemenea, conținutul cererii procurorului nu creează nici o aluzie asupra procedurii de recurs, care urma a fi utilizată de către acuzatorul de stat, atunci când s-a contestat sentința, ceea ce demonstrează caracterul deliberat al conduitei subiectului oficial al procesului penal de a ataca sentința nominalizată anume cu apel.

Cu toate că, apărarea a înaintat obiecții asupra faptului că instanța superioară a dispus examinarea cauzei penale în procedura de recurs, odată ce a fost declarat apelul, instanța de apel a respins obiecția, motivând că Programul Integrat de Gestionare a Dosarului a înregistrat cererea dedusa judecății în procedura recursului ordinar.

Prin acțiunile sale, instanța l-a dezavantajat pe condamnat în raport cu acuizarea, ceea ce este contrar principiului egalității armelor în proces, garantat de dreptul la un proces echitabil.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 Cod de procedură penală, *Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate la art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.*

Conform art. 454 Cod de procedură penală, în redacția Legii nr. 66 din 05 aprilie 2012, în vigoare din 27 octombrie 2012, *recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești sau, în cazul în care cererea a fost comunicată Guvernului R. Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, de la data comunicării ei.*

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus, în raport cu speța dată, rezultă că recursul în anulare este o cale extraordinară de atac care se utilizează doar după epuizarea căilor ordinare de atac și în termenul prevăzut de lege în scopul reparării erorilor de drept, comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Din materialele cauzei rezultă că, decizia a fost pronunțată integral la 29 septembrie 2020, iar avocatul în numele condamnatului a depus recursul în anulare abia la data de 15 iunie 2021.

De menționat că data devenirii irevocabile a hotărârii contestate, reieșind din prevederile art. 466 alin. (2) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, pentru Bou Gheorghe se consideră 29 martie 2021, adică data expirării termenului de recurs. Deci, recursul în anulare a fost expediat de către partea apărării cu mult mai târziu, pe când legea îi permite să declare recurs în anulare în termen de 6 luni.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În acest context, întrucât recurentul a formulat recursul în anulare cu depășirea termenului de 6 luni de la data pronunțării hotărârii irevocabile a cărei anulare se cere, încălcând prevederile art. 454 Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea acestuia din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (2), art. 432 alin. (2) pct. 2), art. 453, 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Eni Artiom în numele condamnatul *BOU Gheorghe XXXXX*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 27 octombrie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Victor Boico